

JÄRFÄLLA KOMMUN

Sammanfattning & utvärdering av projektet Ipad på äldreboende

Utredare Jenny Järf

Dnr Son 2015/356
April 2016

Innehåll

SAMMANFATTNING	2
1. BAKGRUND	3
1.1. Syfte.....	4
1.2. Ipadprojektets bakgrund, idé och mål	4
1.3. Begreppsförklaringar	4
1.4. Beställare och projektmottagare	5
1.5. Projektperiod	5
1.6. Projektförlopp.....	5
2. METOD.....	7
2.1. Intervju på Linden	7
3. RESULTAT.....	8
3.1. Utvärdering från verksamhetscheferna	8
3.2. Utvärdering från deltagare.....	9
3.3. Resultat intervju	11
3.3.1. Psykiatriavdelning	12
3.4. Projektledarens erfarenheter.....	13
3.4.1. Projektledarens tankar framåt.....	13
4. ANALYS.....	15
5. SLUTSATSER OCH FÖRSLAG	15
6. LITTERATUR – OCH KÄLLFÖRTECKNING	17

SAMMANFATTNING

Syftet med denna sammanfattning och utvärdering är att lyfta fram hur Ipadprojektet har fungerat utifrån deltagarnas, verksamhetschefernas och projektledarens upplevelser. Projektet startade 2015-09-01 och ska pågå fram till 2016-08-31. Det har varit olika antal deltagare för varje äldreboende. Frågeställningarna som utvärderingen bygger på är: Vad har fungerat bra? Svårigheter? Hur vill man arbeta med I pads framåt?

Genom två nätverksträffar under projektet har deltagarnas observationer och omdömen samlats in. En kort enkät har skickats ut till alla deltagare och verksamhetschefer. En intervju med deltagarna på Lindens äldreboende har genomförts då resultatet kring användandet av surfplattor har visat sig vara extra positivt på deras avdelning för äldre personer med psykiska funktionsnedsättningar.

Utifrån den senaste statusrapporten (15-12-21) , är resultatet att tio av tolv verksamheter har kommit igång med att använda surfplattorna vid social samvaro och aktiviteter. Det har höjt kvaliteten för både boende och personal. Utbildningen har lett till ökad kunskap för ny teknik och användande av internet. Svårigheterna som lyfts fram är att surfplattan glöms bort om den inte är lättillgänglig. På några äldreboenden har surfplattan varit inlåst hos chef respektive sjuksköterska. Det har också funnits en oro att surfplatta, laddare och sladdar ska försvinna.

För att användandet av surfplattor ska hållas levande även efter projektet, ser både chefer och deltagare att det finns behov av en surfplatta per avdelning för att det ska bli ett naturligt arbetsredskap och för att kunna möta den äldre ”här och nu”. Det finns också önskemål om fortsatt stöd i form av nätverksträffar samt behov av hjälp med att komma igång med bildtelefoni.

1. BAKGRUND

En surfplatta är som en liten, platt dator som är enkel att bära med sig. Den är lätt att hantera eftersom man inte behöver något tangentbord och man kan förstora skärmen efter behov. Dessutom går det alldeles utmärkt att använda den när man sitter bekvämt i till exempel en fåtölj eller vid ett bord.

Intresset för att kunna använda surfplattor har blivit större inom äldreomsorgen. Både som nöje samt som stöd och hjälp i vardagen. Det finns i dag flera exempel på kommuner där man har testat och infört surfplattor som ett hjälpmedel på äldreboenden.

Andra kommuners erfarenheter

I Småland och på Öland pågår just nu ett projekt med att införa surfplattor på äldreboenden med målet att det ska förbättra livskvalitén hos de äldre. Personal ska få utbildning hur man kan använda surfplattan ihop med den äldre.

I början av projektet var personalen och brukarna skeptiska och hade en känsla av att de äldre inte var rätt målgrupp. Nu när surfplattorna har testats är reaktionerna enbart positiva och de äldre är förväntansfulla när personalen säger att de ska använda surfplattan som aktivitet. Syftet är inte att de äldre ska använda surfplattan själva utan tillsammans med personal. I den finns många funktioner att tillgå i stället för att ha allt separat, till exempel korsord, spel, gamla favoritprogram och musik.

I Angered i Göteborgs stad pågick ett projekt med Ipads på fyra äldreboenden 2014. Ansvariga på varje äldreboende startade upp surfplattorna, laddade ner applikationer och instruerade kollegor och brukare hur man kan använda den. Sedan gjordes en plan för varje boendes aktivitet med surfplattan utifrån intressen och behov. Ett viktigt användningsområde visade sig vara att söka information och aktiviteter för de som har ett annat modersmål än svenska.

Denna teknik har också visat sig hjälpa personer med demenssjukdomar. Det upptäckte ett demensboende i Höganäs av en slump 2013. En medarbetare på demensboendet Ljunghaga i Höganäs tog fram sin mobiltelefon som innehöll ett enkelt spel för att försöka avleda en orolig brukare. På en gång lugnade brukaren ned sig och glömdes bort sin oro. Nu har fyra surfplattor införskaffats som används som ett komplement till de andra aktiviteterna. De äldre lärde sig snabbt tekniken och hur man "drar" och "pekar" på skärmen. Demensboendet Ljunghagas tips kring användandet av surfplattor är:

- Skaffa en platta och prova er fram
- Låt de äldre prova själva
- Låt inte plattorna tränga undan andra aktiviteter, utan se det som ett komplement

Bildtelefoni

Stefan Sävenstedt, projektledare och sjuksköterska, har i en doktorsavhandling (2004), om televård för äldre studerat anhörigas kommunikation via bildtelefoni med sina närstående på äldreboende. Bildkommunikationen visade sig betyda mycket för de anhöriga då de via bildtelefonin kände de sig mer delaktiga i vården. Genom kroppsspråk, röstläge och andra bildintryck kunde de följa hur den närstående mätte.

1.1. Syfte

Syftet med denna sammanfattning och utvärdering är att lyfta fram hur deltagarna, verksamhetscheferna och projektledaren upplever att Ipadprojektet har fungerat och hur man vill arbeta med Ipads framåt.

1.2. Ipadprojektets bakgrund, idé och mål

Erfarenheter inom kommunens äldreomsorg under åren 2006 - 2015, har visat att användande av internet och bildtelefoni är bra hjälpmedel för att kunna ge personcentrerad omsorg och för att få igång olika aktiviteter.

Med projektet ”*Ipad på äldreboende*” är det övergripande målet att utveckla arbetsinnehållet inom äldreomsorgen genom att använda sig av ny teknik och internet.

Delmålen är att:

- Öka kunskap och förändra attityd bland personal
- Öka teknikanvändande bland personal och brukare
- Genom surfplattan som hjälpmedel minska skydds - och begränsningsåtgärder

Det förväntade resultatet är att surfplattan ska bidra till att öka kunskaperna hos personalen hur de kan använda sig av ny teknik och internet inom äldreomsorgen. Deltagarna ska få kunskaper i hur surfplattan kan användas som arbetsredskap vid social samvaro och aktiviteter. En del i detta är att se om bildtelefon kan hjälpa brukare att hålla kontakt med anhöriga och vänner. Slutligen är en del av det förväntade resultatet att genom detta tekniska hjälpmedel underlätta att ge personcentrerad omsorg och att arbeta med reminiscens.

1.3. Begreppsförklaringar

Reminiscens

Reminiscens betyder hågkomst eller minne. Reminiscens som metod kan vara ett verktyg i omvårdnadsarbetet. Genom att använda sig av bekanta så kallade igångsättare (“triggers på engelska”) som exempelvis fotografier och olika föremål kan man

inbjuda till samtal och gemenskap och öka lusten att kommunicera hos personer med demenssjukdomar.

Personcentrerad vård

Innebär att vården fokuserar på de resurser individen har. Individens behov står i centrum och så långt som det är möjligt ska man inkluderas i alla vårdbeslut.

Ipad

Ipad är en surfplatta eller en portabel pekdator från det amerikanska hemelektronikföretaget Apple.

1.4. Beställare och projektmottagare

- Beställare av projektet är Jenny Wilhelmsson, avdelningschef Äldre – och funktionsnedsättning
- Projektledare är Elisabeth Helgöstm, Järfälla Hemstöd
- Utvärderare är Jenny Järf, utredare, Socialförvaltningen

1.5. Projektperiod

Startdatum: 2015-09-01
Slutdatum: 2016-08-31

1.6. Projektförlopp

Verksamheterna fick kontakta projektledare för att delta i projektet och alla ville vara med. Alla äldreboenden fick låna två surfplattor av märket Apple, så kallade Ipad. Verksamheterna fick kvittera ut utrustningen och skriva på ett kontrakt för lån. Projektledarens hade ansvar var att sköta allt praktiskt kring surfplattorna såsom beställningar, märka upp och dela ut utrustning. Surfplattorna iordningställdes med Apple-ID, FaceTime, Skype, Spotify och ett antal andra applikationer.

Projektledaren har i första hand haft kontakt med verksamhetscheferna för planering av utbildningar, arbetsförlagd handledning samt hjälp med förmedling av deltagare. Varje äldreboende skulle också utse personal som ska närvara på nätverksträffar. Vid projektstart tog projektledaren kontakt med verksamhetscheferna där de fick boka in ett obligatoriskt utbildningstillfälle.

Det var olika antal deltagare som utbildades för varje boende. Projektledaren höll i utbildningstillfällena vilket inledningsvis var ett tillfälle per äldreboende med maximalt sex personer per gång. Det var personal både från somatik -och demensavdelningar. Majoriteten av deltagarna var omvårdnadspersonal men från vissa äldreboenden deltog samordnare, aktivitetssamordnare och sjuksköterska.

Äldreboende	Antal deltagare som gått utbildningen
Almen	8
Björken	4
Eken	4
Flottiljen	7
Kastanjens äldreboende & korttidsboende	4
Lönnen	2
Linden	4
Olovslund	2
Tallbohov omvårdnad	4
Tallbohov demens	2
Totalt	12 verksamheter
Totalt	41

Projektledaren utgick från ett studiematerial från Demensförbundet som heter ”*Alla kan surfa. Att använda Ipad steg för steg*”. Detta studiematerial är utformat på ett grundläggande och enkelt sätt. I samband med utbildning har deltagarna fått exempel på applikationer som kan användas samt manual för hur man använder bildtelefoni.

Arbetsförlagd handledning

Utöver utbildningstillfällena fick alla äldreboenden erbjudande om arbetsförlagd handledning för mer stöd kring användandet av surfplattan i det praktiska arbetet. Åtta av tio verksamheter har hittills tackat ja till detta. Antalet deltagare i projektet har vuxit allteftersom projektledaren varit ute i verksamheterna.

På den arbetsförlagda handledningen har projektledaren hjälpt deltagare att hålla i aktiviteter med surfplattan. Projektledaren har också närvarat på flera arbetsplatsmöten för att informera och visa möjligheter med surfplattan. Att få hjälp med att installera e-post var det flera verksamheter som önskade för att få möjlighet att skicka bilder till anhöriga för att visa på vilka aktiviteter som har genomförts.

Projektledaren har också följt upp arbetet under projekttiden genom nätverksträffar för deltagarna. Under nätverksträffen har också en genomgång av bildtelefoni genomförts.

Pågående arbete

Projektledaren kommer fortsättningsvis att ringa/maila till varje äldreboende och erbjuda arbetsförlagd handledning. Projektledaren har fått frågan från en verksamhetschef om hon kan komma ut och ha utbildning då personalen vill lära sig mer.

2. METOD

Dokumentationen från projektet har använts för att göra en sammanfattning. Genom två nätverksträffar under projektets gång har deltagarnas observationer och omdömen samlats in. En kort enkät har skickat ut till alla deltagare och verksamhetschefer för att ta del av hur de upplever att projektet har fungerat och hur de vill att det ska fortsätta. Utvärderaren har haft telefon- och mailkontakt med projektledaren för att ta del av hennes observationer och tankar kring projektets genomförande och resultat.

En intervju med deltagarna på Lindens äldreboende har genomförts. Då resultatet av surfplattor har visat sig vara extra positivt på Lindens avdelning för äldre personer med psykiska funktionsnedsättningar, är det betydelsefullt att ta reda på mer om detta.

2.1. Intervju på Linden

Urvalet av intervjupersoner är projektdeltagarna från Lindens äldreboende. Enligt samordnaren har Linden fyra aktiva deltagare i projektet. En medarbetare är inte längre aktuell och en ny person har tillkommit.

Deltagarna fick frågorna skickade per mail ett par dagar i förväg. Intervjun hölls 28/4 och samtliga deltagare närvarade samt en medarbetare som arbetstränar. Samordnare och verksamhetschef deltog under en del av intervjun. Intervjun var en timme lång och utgick ifrån följande frågeställningar:

- 1) Vad har fungerat bra?
- 2) Vad har fungerat bra med målgruppen äldre med psykiska funktionsnedsättningar?
- 3) Vad kan bli bättre?
- 4) Hur vill man arbeta med Ipad framåt?

3. RESULTAT

Alla äldreboenden har fått utbildning. Utifrån den senaste statusrapporten (2015-12-21), är resultatet att tio av tolv verksamheter har kommit igång med att använda surfplattorna vid social samvaro. Flera verksamhetschefer har hört av sig under projekt-tiden och berättat att surfplattorna har använts mycket. Projektledaren har också haft uppföljning med alla verksamhetschefer via telefon och/eller via mail. Där arbetet inte har kommit igång har vissa faktorer påverkat såsom att personalen har varit osäkra på tekniken, surfplattorna har varit inlåsta eller att personal är rädda att de ska bli stulna. På ett boende har verksamhetschefen varit sjukskriven vilket har gjort att stöttningen och uppföljningen av användandet har blivit eftersatt.

Nedan följer resultatet från enkäten som verksamhetscheferna har besvarat, därefter deltagarnas synpunkter utifrån nätverksträffar och enkät. Sedan kommer resultatet från intervjun på Lindens äldreboende. Slutligen presenteras projektledarens erfarenheter.

3.1. Utvärdering från verksamhetscheferna

Antal svarande är nio av tio verksamhetschefer. Utöver enkäten har flera verksamhetschefer hört av sig under projekt-tiden med respons vilket också tas med här. Nedan sammanfattas verksamhetschefernas svar på enkäten.

De är alla nöjda med utbildningen och det stöd de har fått. Generellt framkommer att surfplattan har börjat användas som hjälpmedel vid social samvaro och aktivitet och att det har höjt kvaliteten för boende och personal.

Vad har fungerat bra?

- Mer gemenskap på avdelningar, de boende vill vara i gemensamhetsutrymmena
- Används i ett lugnande syfte på demensavdelning när brukare varit oroliga
- Att genomföra gruppaktiviteter med surfplattan.
- Att genomföra aktivitet i mindre sammanhang, t.ex. vid egentid med kontaktperson

Svårigheter?

- Hålla koll på surfplatta och tillbehör
- Surfplattan har inte varit tillgänglig
- Otydligt vad som gäller om material försvinner till exempel laddare

Hur vill ni att projektet ska fortsätta?

- Önskemål om en surfplatta per avdelning för att det ska bli lättillgängligt
- Få möjlighet till arbetsförlagd handledning för inspiration och stöd
- Att arbeta vidare med bildtelefoni
- Att projektet ska fortsätta alternativt bli permanent
- Att få uppdateringar och nya tips en gång per år
- Att ha ett uppsamlingsheat för nyanställda en gång per termin
- Fortsätta med nätverksträffar för erfarenhetsutbyte
- Fortsätta testa och använda surfplattor för att förstärka och förädla ett större socialt innehåll

3.2. Utvärdering från deltagare

Svarsfrekvensen på enkäten som skickades ut via mail till varje deltagare var mycket låg. Totalt antal svarande är: 10 av 41 personer. Generellt är de svarande nöjda med utbildningen och det stöd de har fått och de flesta uppger att de vill att nätverksträffarna ska fortsätta. En svarande önskar enskild handledning och två andra svarande vill att all personal ska gå utbildningen för att bli mer delaktiga. Det resultat som presenteras nedan kommer till största del från de två nätverksträffar som projektledaren har hållit för deltagarna. Syftet med nätverksträffarna har varit erfarenhetsutbyte och har utgått ifrån frågeställningarna:

- Vad har fungerat bra?
- Vad kan bli bättre?

Den första träffen hölls 2015-12-14. Antal deltagare som närvarade var åtta stycken som totalt representerade fyra verksamheter. Där uttryckte deltagarna att de har behov av att prova mer med surfplattan för att kunna använda den i arbetet. Den andra nätverksträffen hölls 2016-02-15. Antal deltagare var femton stycken som representerade åtta verksamheter.

Sammanfattning resultat från två nätverksträffar & utvärdering deltagare

Vad har fungerat bra?	Vad kan bli bättre?
<ul style="list-style-type: none"> • Användbara appar vid aktiviteter är bland annat: "City Quiz", "hänga gubbe", "Recolor" som är en målarbok för vuxna, SVT:s öppna arkiv, Google Earth, Spotify, Youtube & Google translate. 	<ul style="list-style-type: none"> • Oro att surfplattan ska försvinna när den används och på grund av detta så används den inte så mycket.

Vad har fungerat bra?	Vad kan bli bättre?
<ul style="list-style-type: none">• Genom att använda musiktjänsten Spotify har det blivit lugnare på demensavdelning.• De äldre äter mer mat genom att musik har spelats vid matsituationen.• Spelat favoritmusik och på så sätt lättare kunnat hjälpa till med av- och påklädning.• Koppla högtalare till surfplattan för att kunna spela musik för flera.	<ul style="list-style-type: none">• Viktigt att surfplattan är tillgänglig annars används den inte. På några äldreboenden har surfplattan varit inlåst hos chef resp. sjuksköterskans expedition. Krångligt att behöva leta rätt på ansvarig för att använda den. Den kan till exempel vara oladdad.• Viktigt att surfplattan blir ett naturligt arbetsredskap för att kunna möta den äldre "här och nu".• När surfplattan inte är på avdelningen så används den inte i lika stor utsträckning som om den skulle finnas lättillgänglig.
<ul style="list-style-type: none">• Bra lösning på förvaring på ett boende; surfplattan har legat i ett låst skåp på avdelningen och det har varit ett kodlås. Enbart ordinarie personal har haft tillgång till koden.	<ul style="list-style-type: none">• Svårigheter att få med sig kollegor att använda surfplattan.
<ul style="list-style-type: none">• Det har blivit lättare att hitta på saker att göra tillsammans där surfplattan varit ett mycket bra hjälpmedel. Citat från en äldre: "En fascinerad apparat".• Koppla surfplatta till projektor för gruppaktiviteter	<ul style="list-style-type: none">• Reklam som kommer på Spotify. Det finns exempel på att brukare blivit rädda och oroliga av det.
<ul style="list-style-type: none">• Rädslan för tekniken har försvunnit. "Enkel att använda"	<ul style="list-style-type: none">• Ett äldreboende har haft en låda med surfplattan och dess tillbehör på avdelningen. Det var bra men någon hade lånat laddaren för att ladda sin egen mobil och sedan försvann laddaren.
<ul style="list-style-type: none">• Roligt att jobba med surfplattan "Kurs rätt i tiden", "Den moderna minneslådan"	<ul style="list-style-type: none">• Många äldre ser dåligt och upplever att bildskärmen är för liten.

Under nätverksträffarna efterfrågades fortsatt stöd med:

- Att börja använda bildtelefoni mellan den boende och anhöriga som en metod för anhörigstöd. Ett annat användningsområde som några ville testa är att prova att ringa med bildtelefoni mellan två äldreboenden (ett boende har mannen och det andra har frun).
- Att få tillgång till mail så det går att skicka fotografier som har tagits med surfplattan för att visa de olika aktiviteter som har varit på äldreboendet. Detta har nu åtgärdats.

3.3. Resultat intervju

Lindens äldreboende har idag fyra stycken medarbetare som är aktiva i projektet varav en av dessa är boendets aktivitetssamordnare. Under intervjun närvarade alla dessa medarbetare representerade från olika typer av avdelningar; omvårdnad, demens och psykiatrik avdelning.

Sammanfattningsvis har Ipadprojektet varit ett lyft för hela Linden. Man hittar lätt samtalsämnen när man använder sig av surfplattan som öppnar upp sig för många olika användningsområden. Förutsättningen för användandet är att personalen aktivt arbetar med det. Utgångspunkten är att de flesta brukare behöver stöd och påputtning vid användandet.

För cirka två månader sedan hade Linden ett eget litet sidoprojekt kring surfplattor. Ett externt företag ville genomföra en pilotstudie hos dem i form av att utbilda brukare hur man använder surfplattor. Alla brukare blev tillfrågade att delta och 5-7 personer deltog i utbildningen som genomfördes en gång i veckan, vid fem tillfällen. Några hoppade av efter ett tag när de kände sig nöjda. Två brukare har blivit så inspirerade att de har köpt egna surfplattor.

Intervjupersonernas svar sammanfattas under varje frågeställning:**Vad har fungerat bra?**

- Det har varit en ”aha” -upplevelse för många brukare att använda pekskärm.
- På demensavdelning har musik haft lugnande effekt.
- Hjälpt brukare med utländsk bakgrund till en meningsfull vardag, att kunna göra aktiviteter utifrån sitt hemspråk. Personal kan använda sig av översättningar för att förstå en brukare.
- En deltagare har hjälpt en brukare med bildtelefoni.

- Personalen kan hjälpa varandra kring användandet av surfplattor för att komma igång mera, ”många i personalen kan tekniken”.
- Titta på teveprogram i efterhand till exempel genom SVT play.

Vad kan bli bättre?

- Äldre med dålig syn upplever att bildskärmen är för liten.
- Att våga prova mer saker med surfplattan.
- Att surfplattan blir tillgänglig så att den kan användas spontant utifrån brukares behov.
- Svårt med uppkopplingen då verksamheten inte har fibernät

Hur vill man arbeta med Ipads framåt?

- Önskemålet är att ha en surfplatta på varje avdelning.
- Köpa en sladd för att kunna koppla in den till teven och göra gruppaktiviteter.
- Få mera stöd för att komma igång med bildtelefoni.
- Att nätverksträffarna fortsätter.
- Tankar om att surfplattan kan vara ett ännu viktigare hjälpmedel för aktiviteter under vinterhalvåret när det är svårare att gå ut samt helger när inte aktivitets-samordaren arbetar,

3.3.1. Psykogeriatrisk avdelning

Vad har fungerat bra just med denna målgrupp?

Personalen upplever att det är svårt att genomföra aktiviteter på psykogeriatrisk avdelning. Brukarna är inte så sociala men med surfplattans hjälp har det blivit enklare att nå dem och det har resulterat i att de har blivit mer öppna mot varandra och personalen. På det sättet skapas mer gemenskap. Surfplattan har blivit ett enkelt hjälpmedel för att genomföra olika aktiviteter. Brukarna pratar mer med varandra hur deras liv har sett ut, till exempel vilken musik man lyssnade på som ung. Huvudsakligen har surfplattan använts för att lyssna på musik. Två aktiviteter som nu genomförs till följd av detta är att sjunga och dansa. Musiken väcker positiva minnen hos brukarna, som ibland har lett till glädjetårar.

Det är idag en medarbetare som använder surfplattan för aktiviteter på avdelningen. Vid användandet är en utgångspunkt att personal startar upp aktiviteten och sedan sitter med och är delaktig, det går inte att lämna brukarna själva. För att lyckas få med brukarna måste också personalen våga bjuda på sig själva.

Om man ska göra en aktivitet med en person är det väsentligt att ha kännedom om dennes intressen och behov så man vet på ett ungefär vilken information man ska söka. Ett exempel var att den denna medarbetare var i en boendes lägenhet och spelade upp musik. Två dagar senare talade brukaren om för henne att det hade varit mycket uppskattat.

3.4. Projektledarens erfarenheter

Vad har fungerat bra?

Projektledaren har fått respons från många deltagare vid nätverksträffar, arbetsplatsträffar och vid handledning att de har fått en annan syn på teknik inom äldreomsorgen. När man har testat att använda surfplattan ser man att äldre vill delta i aktiviteter med surfplattan, vilket man inte var övertygad om vid projektstart.

På ett boende deltog projektledaren på två arbetsplatsträffar. Där upplevde hon att det var en stor fördel att flera yrkeskategorier var representerade. Utöver omvårdnadspersonal deltog även sjuksköterska och sjukgymnast.

På ett boende träffade hon personalen i gemensamhetsutrymmena. Det var mycket lyckat för då kom en brukare som hon började prata med och visa surfplattan för. Hon använde då Spotify (Mors lilla Olle). Brukaren sträckte på sig och började sjunga. Det var ett bra sätt att visa för personalen som inte förstod hur det går att använda surfplattan. Efter det såg detta så blev det en helt annan förståelse.

Vad kan bli bättre?

Projektledaren fick inte återkoppling från alla äldreboenden hur arbetet fortlöpte. Det resulterade i att det inte med en gång gick att fånga upp att en del äldreboenden inte hade kommit igång med användandet och om det fanns några svårigheter. Projektledaren upplevde att det emellanåt var svårt att nå vissa verksamhetschefer. Hon har både mailat och ringt.

3.4.1. Projektledarens tankar framåt

Projektledarens känsla är att det finns behov av en Ipad per avdelning för att det ska bli lättillgängligt och kunna användas för personcentrerad omsorg.

Tankar framåt är att efter projektets avslut fortsätta med nätverksträffar utifrån att kunskapen måste hållas levande och att det blir en kanal att nå ut med ny information. Det är också ett forum för att möta upp attityder och fördomar kring teknik; Vad kan tekniken göra, byta ut människan? Ett område att arbeta vidare med är bildtelefoni då många deltagare upplevde att applikationerna FaceTime och Skype är svåra att använda.

Inför framtiden tror projektledaren att det är viktigt att knyta ihop användandet av surfplattor med andra insatser rör socialt innehåll och en meningsfull vardag. För att nämna ett exempel har projektledaren ännu inte träffat nattpersonalen. Här skulle I-pads kunna testas för att se oro om nätterna kan minskas.

Frågor att arbeta vidare med:

- Hur ska man hålla kunskaperna levande?
- Hur ska man nå ut till nyanställd personal?
- Vem ska vara ansvarig för vidareutbildning och material?
- Vilka kanaler finns det för att nå ut med information?

4. ANALYS

Resultatet visar att Ipadprojektet har varit framgångsrikt. De flesta äldreboenden har börjat använda surfplattorna som ett komplement för aktiviteter och social samvaro. Verksamhetschefer, deltagare och projektledare framhåller att kunskapen och attityden har ökat kring användandet av den nya teknik som surfplattan innebär.

En del av det förväntade resultatet var att se om surfplattan kan underlätta att ge personcentrerad omsorg och att arbeta med reminiscens. För att detta ska vara möjligt måste surfplattorna vara lättillgängliga. Detta för att kunna möta den äldre utifrån behov och önskemål, till exempel när en boende blir orolig.

Ett delmål var att man genom surfplattan som hjälpmedel kan minska skydds- och begränsningsåtgärder i omsorgen. Exempel på hur detta har testats och fungerat är då personalen har spelat brukares favoritmusik vid på- och avklädning samt att de äldre äter mer mat då musik har spelats. Det finns inte så många fler exempel utan detta område är ett fortsatt utvecklingsområde för användandet. Här krävs att personalen har god kännedom om brukarens behov och önskemål för att det ska vara möjligt.

En del av det förväntade resultatet var att se om bildtelefoni kan hjälpa äldre att hålla kontakt med anhöriga och vänner. Detta är ett område att arbeta vidare med då det inte har kommit igång ordentligt och många deltagare upplever det som svårt.

5. SLUTSATSER OCH FÖRSLAG

Där användandet av surfplattor inte har kommit igång har vissa faktorer spelat in, såsom att personalen har varit osäkra på tekniken, surfplattorna har varit inlåsta och att personal är rädda att de ska bli stulna. Om projektet ska fortsätta eller permanentas är det väsentligt att varje äldreboende ser över och skapar bra rutiner för användandet av surfplattan och dess tillbehör. För att användandet ska öka finns det behov av fler surfplattor, förslagsvis en per avdelning. Kunskapen behöver också hållas levande, och det som hittills har uppskattats är nätverksträffar. Utöver det kan man till exempel använda internet för att lägga ut nyheter och annat material till utförarna.

Den fortsatta användningen och teknikutvecklingen skulle gynnas av att wi-fi, det vill säga teknik för trådlösa nätverk installeras på alla äldreboenden. Som det är nu är det kostsamt att varje surfplatta har ett eget abonnemang.

Svårigheter med denna utvärdering har varit att det inte fanns någon sammanställning för alla deltagare. Det var tidskrävande att i efterhand få ihop detta underlag för att skicka ut enkäter. Då deltagarnas svarsfrekvens på enkäten var mycket låg så var utskick av mail inte rätt kanal, utan man behöver hitta andra metoder för att nå dem.

Lärdomar att ta med sig till andra projekt är att från början klargöra vilka deltagarna är och vilken roll de ska ha, till exempel hur deras förvärvade kunskap ska spridas vidare till kollegorna. Då det visade sig vara svårt för projektledaren att få återkoppling från alla äldreboenden under projektet, hade det varit bra om tydliga ramar hade satts upp vid projektstart.

6. LITTERATUR – OCH KÄLLFÖRTECKNING

Hoff, Petra, Charlotta Olofsson. *Alla kan surfa. Att använda Ipad steg för steg*. Studieförbundet Vuxenskola, SV och Demensförbundet, 2014.

Sävenstedt, Stefan. *Telecare of frail elderly: reflections and experiences among health personnel and family members*. Umeå: Umeå universitet, 2004. 56 s. (Umeå University medical dissertations, N.S. : Nr 918).

Länkar

iPads på äldreboendena i Angered. Publicerad 13 mars 2014;

http://goteborg.se/wps/portal/aktuelltarkivet/aktuellt/d26f98c0-9879-4262-bef4-518fff0a19b1!/ut/p/z1/pZBLb4MwEIT_SnPIEdYYAvYRqqrqAzVNpCT4Uhlig1vAPNyQ_Ps6vadN1b2tdmfm0wCDHbCWH1TJjdItr-2esfANJ-iVJF6MXjbLO_Tw_BTg9crH92sMG2DAitZ0poKs04Ph9c2ojJgj_mE-RV2bOdrjUFJSIIeSiDoBDrGTCxk4C49IKRH3aO6dbbpC7SG76nv7GxezZ3RhYgSZ1UcX9TiE9R-BHr8TfwCyTar3vmexrUu3RhwN7P7Tl_XDQ3qblhaTm8pRrdSwu5ZV5Y07FY2LXIwWJlgw8sOQUJ_SALYJZGI_7JfIOSRuc5_YkeFIMYjBrfRoyadpckuty1q4o4Cu aYh_cnhOTn

Surfplattor lugnar äldre med demens. Publicerad 2013-05-31;

<https://www.vardfokus.se/webbnyheter/2013/maj/surfplattor-lugnar-aldre-med-demens/>